

МАНДИЧ Олена (Йолана) Степанівна (26. 09. 1902, с. Дюлофолва, нині Румунія — 12. 03. 1975, м. Кошице, Словаччина) — скульпторка. Навч. у худож.-пром. школі (1921–22; викл. Й. Моржатка), АМ (1922–25; викл. Я. Штурса) у Празі. 1930 відвідала Німеччину, Францію та Італію з метою вивчення скульптур. мистецтва. 1926 на виставці закарп. образотвор. мистецтва у Пряшеві (нині Словаччина) експонувала 3 скульптури (зокрема голову хлопчика у мармурі закуплено канцелярією Президента Чехо-Словаччини). Створ. 1927 за 5 днів з натури портрет Президента **Т.-Г. Масарика** став основою для пам'ятника в Ужгороді (1928), демонтов. 1938 угор. окупац. владою, знову поставлений 1946 у м. Граница-на-Мораві (Чехія), остаточно знищений 1974 комуніст. владою Чехо-Словаччини. У 1930-х рр. виконала

скульптурні портрети кількох діячів культури і політиків, десятки жанр. скульптур. Вершина творчості М. — пам'ятник О. Духновичу у Пряшеві (1933). Після 1938 через радикаліт рук до худож. творчості не повернулася. Жила у Мукачевому (Закарп. обл.), Празі та Будапешті, від 1945 — у Кошице. Працювала продавцем текстилю, касиром у крамниці. Деякі роботи зберігаються у Музеї визволення у Празі, Музеї укр. культури у Свиднику (Словаччина).

Основні твори

пам'ятники – Є. Фенцику (1926), А. Добрянському (1929; обидва – Ужгород), О. Митраку (1933, демонтовано 1938; м. Мукачеве), О. Духновичу (1930, с. Колочава, нині Міжгір. р-ну; 1932, м. Хуст; обидва – Закарп. обл.); погруддя – С. Фенцика (мармур), А. Розсипала, А. Добрянського, О. Духновича, А. Гайна, Г. Жатковича, А. Бескида, Р. Клофача (усі – бронза); жанр. скульптури – «Кубанський козак», «Вівчар», «Дівчина», «Лісоруб», «Лікар», «Карпаторуська пісня»; залізнич. знак «Окрилене колесо» (усі – 1930–40-і рр.).

Рекомендована література

1. P. Toman. Mandičová Jelena (roz. Sinalyová) // Nový slovník československých výtvarných umělců. Praha, 1947;
2. Ґрешлик В. Незакінчене танго. До недожитого 85-річчя О. С. Мандич // Дукля. 1987. № 5;
3. V. Jancura. Příběh ženy, ktorej půzoval prezident Masaryk // Pravda. 2011, 31 Jan.

М. І. Мушинка

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мандич Олена (Йолана) Степанівна / М. І. Мушинка // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65666>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).